

Commissie
van Toezicht
Tongeren

JAARVERSLAG 2022
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE TONGEREN

Inhoud

1. De commissie van toezicht	1
1.1. Samenstelling	1
1.2. Werking	1
1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden	2
2. De penitentiaire inrichting.....	2
3. Het toezicht.....	2
3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT.....	2
3.2. Transversaal thema van het jaar 2022 : overbevolking	4
4. Het beklagrecht	4
5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022.	5
6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023	5
7. Addendum: Functie van de leden van de commissie.....	6

1. De commissie van toezicht

1.1. Samenstelling

- Bastiné Daniel, secretaris
- Bellen Johan
- Bijmens Aleide († oktober 2022)
- Boulahoual Ibrahim
- Claes Lonne
- Haeseldonckx Stijn, ondervoorzitter
- Lambrechts Bert, arts
- Peeters Kristel
- Peters Cécile
- Strauven Gaston
- Van Coppenolle Ingrid, voorzitter
- Van Mol Julie

1.2. Werking

Werkzaam vanaf 1 september 2019 in P.I. Tongeren.

- Wekelijks bezoekt de maandcommissaris de instelling. Bij het bezoek wordt getracht een gesprek te voeren met de gedetineerden die in de voorbije week werden overgebracht naar de PI Tongeren. De maandcommissaris neemt kennis van de inhoud van de brievenbus van de CvT, heeft een gesprek met de gedetineerden die hierom verzochten en hij gaat in het algemeen na of de gedetineerden behoorlijk worden ondergebracht, de normen voor hygiëne, voeding, ontspanning en religie worden nageleefd. In voorkomend geval behandelt hij de klachten van de gevangenen.
- Maandelijks vergadert de Commissie volgens een agenda die de week voor de vergadering aan de leden wordt meegedeeld. Op de vergadering wordt o.m. het verslag van de maandcommissaris door deze persoon toegelicht en worden eventuele problemen besproken. Tevens wordt aan de leden de inhoud van de communicatie met de CTRG meegedeeld en in voorkomend geval advies gevraagd.
- Maandelijks vergadert de voorzitter met de directeur van de PI over de opmerkingen, geformuleerd door de maandcommissaris en de leden van de commissie. Van deze vergadering wordt een verslag opgesteld en besproken op de maandelijks vergadering van de commissie.

1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden

Door de gemiddelde doorlooptijd van de gedetineerden -3 maanden- en de grote verscheidenheid aan nationaliteiten en talen, zijn de verzoeken van de gedetineerden eerder beperkt.

Op elk schriftelijk verzoek gedeponereerd in de brievenbus van de CvT wordt ingegaan en de betrokkenen wordt uitgenodigd voor een gesprek.

Op eigen initiatief worden door de commissieleden gesprekken gevoerd met elke nieuwe aangekomen gedetineerde, indien deze persoon het wenst. Deze gesprekken tonen aan dat vrij algemeen er geen klachten worden geformuleerd m.b.t. de opvang, de huisvesting en de behandeling van de gedetineerden.

Er wordt vastgesteld dat de afstand tussen de directie en de gedetineerde minimaal is; ook mondelinge vragen en/of verzoeken worden beantwoord en geven doorgaans geen aanleiding tot enige klacht.

In de loop van dit jaar werd geen bemiddeling opgestart omdat hiertoe geen nood bestond.

2. De penitentiaire inrichting

De P.I. bestaat uit drie secties, m.n. sectie 1 gelijkvloers, sectie 2 eerste verdiep en sectie 3, de veiligheidscellen.

In de P.I. Tongeren verblijven gevangenen van buitenlandse origine die hun vrijheidsberovende straf uitzitten met het oog op een verplichte overbrenging naar hun land van herkomst.

In de loop van het jaar 2022 werden geen wijzigingen aangebracht.

De penitentiaire inrichting heeft een capaciteit van 55 gedetineerden; er verbleven geen zgn. grondslapers.

3. Het toezicht

3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT

Er bestaat een maandelijks contact tussen de directeur en de commissievoorzitter. Tijdens deze gesprekken worden de verzoeken van de gedetineerden besproken en zo nodig opgevolgd. Er zijn voornamelijk klachten m.b.t. de voeding, de afwezigheid van arbeidsplaatsen en mankementen aan de (zeer verouderde) infrastructuur.

Voor wat betreft de **voeding** dient te worden vastgesteld dat telkens twee menu's worden voorzien, al naargelang de religieuze overtuiging van de gedetineerde. Tevens wordt een vegetarisch menu voorzien. In de loop van de late namiddag wordt het eten rondgedeeld dat door de gedetineerde dient te worden opgewarmd in de microgolfoven in de cel. Tijdens deze ronde wordt eveneens het ontbijt bedeed. In de voormiddag wordt het middagmaal bedeed dat meestal bestaat uit een koude maaltijd. De maaltijden zijn voldoende maar worden door sommigen ervaren als smakeloos en te weinig gevarieerd, alhoewel aan de gedetineerden steeds zout en peper wordt gegeven.

De maaltijden worden door een traiteur 3 x per week in de instelling geleverd en dit individueel in plastic verpakt. Elke woensdag van de week wordt aan de gedetineerden een zgn. ontbijtkoffer bedeed, met o.m. boter, confituur, chocopasta, boterhambeleg ...

Gedetineerden, die over voldoende financiële mogelijkheden beschikken, zijn in de mogelijkheid om bestellingen te doen via de zgn. **kantinelijsten**. De bestellingen dienen te gebeuren voor de vrijdag en worden op maandag rond bedeed. Vermits de bestellingen slechts één maal per week kunnen gebeuren, kunnen de gedetineerden die na woensdag in de instelling aankomen, geen gebruik maken van deze mogelijkheid.

De prijzen zijn niet aangepast aan de realiteit en sterk overdreven. Vastgesteld wordt dat deze kantenlijst weinig aanbod omvat voor verse groenten en fruit én dat de aangeboden producten ook op dit punt sterk overdreven zijn qua prijs.

In het jaar 2022 werden producten voor hygiënische verzorging niet meer kosteloos aangeboden, maar dient hiervoor een vergoeding te worden betaald. Aan gedetineerden die over onvoldoende koopkracht beschikken, worden deze producten evenwel gratis ter beschikking gesteld.

De vraag naar ruimere '**arbeidsmogelijkheden**' in de instelling is een steeds constant gegeven. De gedetineerden, die werden overgeplaatst van een grotere instelling met een ruimer aanbod arbeidsplaatsen, beklagen zich over het ontbreken van voldoende werkplaatsen.

Regelmatig worden opmerkingen ontvangen m.b.t. **persoonlijke goederen en gelden** die niet worden meegegeven aan een gedetineerde bij zijn overplaatsing. In sommige gevallen is zelfs de tussenkomst van een advocaat noodzakelijk.

In de loop van het jaar 2022 werd aan de **CvT** een ander en kleiner **lokaal** toegewezen, dat dan nog dient gedeeld te worden met de advocaten en de diensten van PSD en DVZ. Evenwel geeft dit geen aanleiding tot enig probleem; er kan steeds gebruik worden gemaakt van de bezoekersruimte. Het lokaal dat eerder door de CvT werd gebruikt, werd toegewezen aan de medische dienst, die thans over een ruimer en aangepaster locatie beschikken.

In de loop van het jaar 2022 werd – door tussenkomst van de CvT- een **proefproject** opgestart met de Balie van Limburg, waardoor het aanvragen van een **pro deo** advocaat minder formalistisch gebeurd. De nodige documenten dienen niet langer vooraf te worden ingevuld maar worden door de raadsman tijdens het eerste consult met de gedetineerde ingevuld.

De **fitnessruimte** voor de gedetineerden werd uitgebreid. Momenteel kunnen 4 gedetineerden gezamenlijk gebruik maken van de fitnessruimte (voorheen slechts één persoon).

Tijdens de **warme zomermaanden**, werd de mogelijkheid geboden om dagelijks één douche extra te nemen, één bijkomende wandeling per dag en werd voldoende gekoelde drank uitgereikt aan de gedetineerden. Er werd tevens voorzien in voldoende ventilatoren per afdeling.

De gedetineerden dragen thans hun **eigen kledij**, die in de instelling wordt gewassen en waarvoor een vergoeding wordt gevraagd. Er kan steeds beroep worden gedaan op de tussenkomst van het zgn. sociaal abonnement door de minder kapitaalkrachtige gedetineerde.

3.2. [Transversaal thema van het jaar 2022 : overbevolking](#)

De penitentiaire inrichting heeft een capaciteit van 55 gedetineerden; er verbleven geen zgn. grondslapers.

4. **Het beklagrecht**

Er werd in de loop van 2022 geen enkele ontvankelijke klacht ontvangen en bijgevolg behandeld. Vermoedelijk is deze vaststelling het gevolg van het relatief kort verblijf van een gedetineerde in de P.I.

Door de doelgroep van gedetineerden in de P.I. Tongeren zijn er praktisch geen verzoeken tot bezoek; een situatie waardoor de regels i.v.m. corona niet relevant zijn. Elke gedetineerde wordt bij aankomst onderzocht op de aanwezigheid van

corona en wordt in isolatie gesteld totdat uitsluitsel wordt gegeven omtrent de uitslag van de test.

5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2022

- De kwaliteit van de maaltijden dient verbeterd te worden. Er kan aanvaard worden dat de maaltijden voldoende voedingsstoffen bevatten, doch het feit dat deze maaltijden worden uitgereikt in een plastic verpakking is niet alleen onverenigbaar met de huidige milieunormen maar doet daarenboven afbreuk aan de zgn. ‘appetijt’ van de gedetineerde?
- De aanwezigheid van DVZ dient te worden uitgebreid. Quasi alle gedetineerden hebben vragen m.b.t. de wijze waarop hun eventuele vrijlating wordt gerealiseerd. De nood aan behoorlijke informatie is zeer groot, zodat het aangewezen is te voorzien in een dagelijkse aanwezigheid van DVZ.
- De problemen m.b.t. een behoorlijke communicatie blijven bestaan. Door de taalbarrière gaan sommige gesprekken zeer moeizaam en wordt beroep gedaan op een medegedetineerde, waarbij het soms niet duidelijk is of de bewoordingen behoorlijk worden vertaald. Er bestaat een dringende noodzaak aan een ‘taalcomputer’.
- Alhoewel de vereniging ‘De Rode Antraciet’ haar aanwezigheid heeft aangekondigd, blijft elk initiatief achterwege, terwijl hun tussenkomst een oplossing zou kunnen zijn voor het langdurig verblijf van de gedetineerde in een vrij kleine cel.

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2023

De kwaliteit van de maaltijden en de kantinekosten, evenals de permanente aanwezigheid van het DVZ blijven een oprechte bekommernis van de CvT.

Voor het jaar 2023 werd een permanente aanwezigheid van PSD en de tussenkomst van de Rode Antraciet aangekondigd. Deze gegevens worden opgevolgd. Het nazicht van de uiterst summere registers blijft een voortdurende bekommernis, alhoewel weinig gebruik wordt gemaakt van de veiligheidscellen en/of andere sancties.

7. Addendum: Functie van de leden van de commissie

Samenstelling CvT

BASTINE Daniel	directiesecretaris FOD Justitie - secretaris
BELLEN Johan	diensthofid inburgering Vlaams-Brabant
BOULAHOUAL Ibrahim	medewerker Hard Facilities CM Limburg
CLAES Lonne	begeleidster
HAESLONCKX Stijn	Dossierbehandelaar - ondervoorzitter
LAMBRECHTS Hubert (Bert)	arts
PEETERS Kristel	criminologe
PETERS Cécile	sectorverantwoordelijke gezinszorg
STRAUVEN Gaston	informaticus, op rust
VAN COPPENOLLE Ingrid	juriste, emeritus magistrate - voorzitter
VAN MOL Julie	juriste, attaché FOD Financiën

Samenstelling KC

PEETERS Kristel	
VAN COPPENOLLE Ingrid	Voorzitter
VAN MOL Julie	

Ontslagnemende leden in 2022

BIJNENS Aleide	† oktober 2022
----------------	----------------